Keskiviikko 7. heinäkuuta 2021

P9_TA(2021)0338

Merituulipuistojen ja muiden uusiutuvan energian järjestelmien vaikutus kalastusalaan

Euroopan parlamentin päätöslauselma 7. heinäkuuta 2021 merituulipuistojen ja muiden uusiutuvan energian järjestelmien vaikutuksesta kalastusalaan (2019/2158(INI))

(2022/C 99/10)

Euroopan parlamentti, joka

— ottaa huomioon 11. joulukuuta 2019 annetun komission tiedonannon Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta (COM(2019)0640),

— ottaa huomioon vuoteen 2030 ulottuvan EU:n biodiversiteettistrategian, joka esitettiin 20. toukokuuta 2020 annetussa komission tiedonannossa ”Vuoteen 2030 ulottuva EU:n biodiversiteettistrategia – Luonto takaisin osaksi elämäämme” (COM(2020)0380),

— ottaa huomioon toukokuussa 2020 annetut komission suositukset merituulipuistojen ja kalastuksen positiivisista vuorovaikutuksista,

— ottaa huomioon 11. kesäkuuta 2020 annetun komission vuoden 2020 kertomuksen sinisestä taloudesta,

— ottaa huomioon 17. syyskuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”EU:n ilmastotavoite vuodelle 2030 entistä korkeammalle – Panostetaan ilmastoneutraaliin tulevaisuuteen ihmisten hyväksi” (COM(2020)0562),

— ottaa huomioon 19. marraskuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”EU:n strategia merellä tuotettavan uusiutuvan energian potentiaalin valjastamiseksi ilmastoneutraalin tulevaisuuden tarpeisiin” (COM(2020)0741),

— ottaa huomioon yhteisön meriympäristöpolitiikan puitteista 17. kesäkuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/56/EY (meristrategiapuitedirektiivi) ([1]),

— ottaa huomioon merten aluesuunnittelun puitteista 23. heinäkuuta 2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/89/EU (merten aluesuunnitteludirektiivi) ([2]),

— ottaa huomioon uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä 11. joulukuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001 ([3]),

— ottaa huomioon ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimuksen (UNFCCC) 21. osapuolikonferenssissa (COP 21) Pariisissa 12. joulukuuta 2015 hyväksytyn Pariisin sopimuksen,

— ottaa huomioon 16. tammikuuta 2018 antamansa päätöslauselman ”Kansainvälinen valtamerten hallinnointi: valtamerten tulevaisuusohjelma vuoden 2030 kestävän kehityksen tavoitteiden yhteydessä” ([4]),

— ottaa huomioon OSPAR-tieto- ja -tiedonhallintajärjestelmän kartoituspalveluihin sisältyvät kartoitukset ”EMODnet Human Activities Vessels Density Mapping – Service, 2019” ja ”Offshore Renewable Energy Developments – 2018”,

— ottaa huomioon Pohjanmeren neuvoa-antavan toimikunnan (NSAC) 28. joulukuuta 2020 antaman lausunnon merituulipuistojen ja kalastuksen vuorovaikutuksen kehittämisestä,

— ottaa huomioon 24. kesäkuuta 2021 ensimmäisessä käsittelyssä vahvistamansa kannan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen antamiseksi puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi ja asetusten (EU) 2018/1999 ja (EY) N:o 401/2009 muuttamisesta (eurooppalainen ilmastolaki) ([5]),

([1]) EUVL L 164, 25.6.2008, s. 19.
([2]) EUVL L 257, 28.8.2014, s. 135.
([3]) EUVL L 328, 21.12.2018, s. 82.
([4]) EUVL C 458, 19.12.2018, s. 9.
([5]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2021)0309.

— ottaa huomioon 12. marraskuuta 2020 julkaistun kalatalousvaliokunnan (PECH) tutkimuksen merituulivoiman ja merten muiden uusiutuvien energialähteiden käytön vaikutuksesta eurooppalaiseen kalatalouteen,

— ottaa huomioon työjärjestyksen 54 artiklan,

— ottaa huomioon teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunnan lausunnon,

— ottaa huomioon kalatalousvaliokunnan mietinnön (A9-0184/2021),

A. ottaa huomioon, että EU pyrkii saavuttamaan ilmastoneutraaliuden viimeistään vuoteen 2050 mennessä vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden mukaisesti; ottaa huomioon, että komissio on ehdottanut kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä koskevaa tavoitetta, joka on vähintään 55 prosenttia vuoteen 2030 mennessä, kun taas parlamentti on kehottanut vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä 60 prosenttia vuoteen 2030 mennessä; ottaa huomioon, että merellä tuotettava uusiutuva energia on yksi vaihtoehdoista, joita jäsenvaltiot voivat valita tämän tavoitteen saavuttamiseksi; katsoo, että sillä olisi oltava keskeinen asema pyrittäessä saavuttamaan nämä tavoitteet soveltaen yhdennettyä lähestymistapaa, jossa otetaan huomioon kestävän kehityksen kolme pilaria;

B. ottaa huomioon, että perussopimusten mukaan EU kantaa vastuun toimitusvarmuuden varmistamisesta ja että jäsenvaltiot ovat vastuussa energiahuoltonsa rakenteen määrittämisestä ja energialähteidensä valinnasta niin, että noudatetaan EU:n tavoitteita, jotka koskevat ilmastoneutraaliuden saavuttamista vuoteen 2050 mennessä;

C. ottaa huomioon, että komission arvioiden mukaan vuonna 2050 EU:n sähkön kysynnästä 30 prosenttia katetaan merituulivoimalla, mikä tarkoittaa, että EU:n 27 jäsenvaltion merituulivoiman nykyinen 12 gigawatin kapasiteetti kasvaa ja saavuttaa 300 gigawatin tavoitteen vuonna 2050; ottaa huomioon, että komission arvioiden mukaan vuoteen 2050 mennessä valtamerienergiakapasiteetin kysyntä kasvaa 40 gigawattiin;

D. toteaa, että Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 194 artiklan mukaan unionin energiapolitiikalla on varmistettava energiamarkkinoiden toimivuus ja energian toimitusvarmuus ja edistettävä energiatehokkuutta ja energiansäästöä, uusiutuviin energialähteisiin perustuvien energiamuotojen kehittämistä sekä edistettävä energiaverkkojen yhteenliittämistä; ottaa huomioon, että jäsenvaltioiden energialähteiden yhdistelmän määrittely kuuluu edelleen kansalliseen toimivaltaan, minkä vuoksi energialähteiden yhdistelmät ovat hyvin monimuotoisia;

E. ottaa huomioon, että pohjoisten merialueiden (Pohjanmeren, Itämeren ja Koillis-Atlantin) osuus kaikesta EU:n 27 jäsenvaltion vesien merituulivoimakapasiteetista on yli 85 prosenttia.

F. toteaa, että jäsenvaltioiden ja Euroopan merialueiden maantieteelliset ominaispiirteet vaihtelevat suuresti eri puolilla EU:ta; ottaa huomioon, että merituulipuistojen ja muiden uusiutuvan energian järjestelmien kehittäminen keskittyy tällä hetkellä Pohjanmerelle ja Itämerelle, missä olosuhteet ovat suotuisammat; toteaa, että myös tulevaisuudessa mahdollisuus perustaa uusiutuvan energian offshore-laitoksia tai kasvattaa niiden kokoa tai kapasiteettia tai näiden toimien suotavuus vaihtelee paljon vesialueittain ja jäsenvaltioittain;

G. ottaa huomioon, että EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan välisessä kauppa- ja yhteistyösopimuksessa sovittiin, että EU:n kalastusaluksilla on edelleen vastavuoroinen pääsy Yhdistyneen kuningaskunnan vesille ja että ne näin ollen jakavat edelleen eurooppalaisen merialueen, johon kuuluu tällä hetkellä 110 merituulipuistoa ja yli 5 000 tuulivoimalaa;

H. ottaa huomioon, että sääolosuhteiden vaihtelun vuoksi tuulivoiman saatavuus voi olla epätasaista ja epävarmaa;

I. toteaa, että tuulienergian varastointimahdollisuudet ovat edelleen hyvin rajalliset;

J. toteaa, että merten muut uusiutuvat energialähteet, kuten aalto-, vuorovesi- ja lämpövoimatekniikat, kelluvat aurinkosähkölaitokset ja levien käyttö biopolttoainetuotannossa, ovat tärkeässä asemassa merellä tuotettavaa uusiutuvaa energiaa koskevassa komission strategiassa, vaikka tällä hetkellä toiminnassa ei ole suuren mittakaavan laitoksia; toteaa, että ne voivat auttaa saavuttamaan ilmastoneutraaliuden tavoitteen ja vahvistamaan Euroopan johtajuutta sekä luomaan uusia työpaikkoja; katsoo, että tutkimusta ja innovointia on jatkettava, koska muut merellä tuotettavat uusiutuvat energialähteet voisivat olla lupaavia ja tarkoituksenmukaisempia joillakin alueilla ja vaikuttaa vähemmän kalastustoimintaan, kalakantoihin ja meriympäristöön;

Keskiviikko 7. heinäkuuta 2021

K. ottaa huomioon, että merituulivoimaloiden keskimääräinen elinkaari on 25–30 vuotta; ottaa huomioon, että tähän mennessä voimaloita on poistettu käytöstä hyvin vähän ja kierrätys on edelleen hyvin vaikeaa ja että 85–90 prosenttia käytöstä poistetuista tuuliturbiineista kierrätetään; pitää tarpeellisena kiertotalouteen ja elinkaariajatteluun perustuvaa pitkän aikavälin visiota, jotta hankkeen päättyessä voidaan arvioida muihin toimintoihin, kuten kalastukseen, sekä paikallisyhteisöihin ja ekosysteemeihin kohdistuvia vaikutuksia; toteaa, että paikallista biodiversiteettiä on mahdollista kehittää ympäristömyötäisen tuotesuunnittelun avulla käyttäen erityismateriaaleja ja infrastruktuurisuunnittelua; katsoo, että kierrätysmenetelmiä tai rakenteiden ylläpitämistä keinotekoisina riuttoina on arvioitava hankesuunnittelun alkuvaiheessa;

L. ottaa huomioon, että kustannusten ja merialueen käytön kannalta tehokkainta olisi hyödyntää samaa merialuetta monin eri tavoin eri aloilla, jotta saavutettaisiin vuodeksi 2050 asetettu merienergian kapasiteettitavoite, pitäen lähtökohtana myönteisiä oheisvaikutuksia siten, että kukin toiminto hyötyy toisesta toiminnosta, sillä toimintojen rinnakkaisuus voi vaikuttaa myönteisesti ympäristöön ja tuoda sosioekonomisia hyötyjä;

M. ottaa huomioon, että merialueiden eri käyttötarkoitusten välillä on yhä enemmän kilpailua, mikä usein johtaa siihen, että kalastuksen kaltaisten erilaisten perinteisten käyttötarkoitusten ilmeistä historiallista, kulttuurista, sosiaalista ja taloudellista arvoa ei oteta huomioon;

N. toteaa, että merten aluesuunnitteludirektiivin mukaan jäsenvaltioiden on otettava huomioon sellaisten toimintojen ja käyttötarkoitusten kuin vesiviljely, kalastus ja energian tuottamiseen uusiutuvista lähteistä tarkoitetut laitokset ja infrastruktuurit ja merenalaiset kaapelit vuorovaikutukset ja edistettävä asiaankuuluvien toimintojen rinnakkaisuutta sekä sovellettava ekosysteemiin perustuvaa lähestymistapaa;

O. toteaa, että jäsenvaltioiden olisi merten aluesuunnitelmiensa avulla pyrittävä edistämään meren energia-alojen, meriliikenteen, kalastuksen ja vesiviljelyalan kestävää kehitystä sekä ympäristön säilyttämistä, suojelua ja parantamista, kyky sietää ilmastonmuutoksen vaikutuksia mukaan luettuna; katsoo, että tässä yhteydessä kalastukseen ja vesiviljelyyn liittyviin intresseihin olisi kiinnitettävä erityistä huomiota eikä niitä pitäisi marginalisoida, sillä jäsenvaltiot jatkavat toimiaan, jotka liittyvät kansallisiin merten aluesuunnitelmiin ja niiden tuleviin tarkistuksiin;

P. ottaa huomioon, että komission ehdotuksessa EU:n biodiversiteettistrategiaksi todetaan, että EU:ssa ensisijaisia ratkaisuja ovat muun muassa valtamerienergia ja merituulivoima, joka mahdollistaa myös kalakantojen elvyttämisen, kun taas parlamentin sisäasioiden pääosaston äskettäin julkaiseman tutkimuksen ([6]) mukaan merellä tuotettavan uusiutuvan energian laitosten mahdollisia hyötyjä kalastukselle ei ymmärretä kunnolla eikä empiiristä näyttöä ole vielä saatavilla;

Q. ottaa huomioon, että komissio kehotti tiedonannossaan ”EU:n strategia merellä tuotettavan uusiutuvan energian potentiaalin valjastamiseksi ilmastoneutraalin tulevaisuuden tarpeisiin” viranomaisia suunnittelemaan merellä tuotettavan uusiutuvan energian käyttöönottoa pitkällä aikavälillä ja hyvissä ajoin ja arvioimaan sen ekologista, sosiaalista ja taloudellista kestävyyttä, varmistamaan rinnakkaiselon muiden toimintojen, kuten kalastuksen ja vesiviljelyn, kanssa sekä varmistamaan, että yleisö hyväksyy suunnitellut toimet;

R. ottaa huomioon, että kalastuksella on suhteellisen pieni vaikutus BKT:hen; katsoo, että monien jäsenvaltioiden kalastusyhteisöille se on äärimmäisen tärkeää;

S. ottaa huomioon, että noin 80 prosenttia EU:n kaikista kalastusaluksista on pienimuotoista kalastusta harjoittavia aluksia ja useimmat niistä ovat useamman polven perinteikkäitä perheyrityksiä, jotka toimivat pääasiassa rannikkovesillä;

T. ottaa huomioon, että merellä tuotetun uusiutuvan energian nykyisellä ja tulevalla kehityksellä on suuremmat kerrannaisvaikutukset pohjakalalajien ja äyriäisten kalastukseen;

U. ottaa huomioon, että merellä tuotettavan energian hyödyntäminen siten, että samalla varmistetaan ympäristönsuojelu sekä kalastuksen ja muun taloudellisen toiminnan kestävä kehitys, edellyttää yhteistä suunnittelua ja kerrannaisvaikutusten, sosioekonomiset vaikutukset mukaan luettuina, tarkkaa arviointia;

([6]) Tutkimus ”Impact of the use of offshore wind and other marine renewables on European fisheries”, Euroopan parlamentti, sisäasioiden pääosasto, politiikkayksikkö B – Rakenne- ja koheesiopolitiikka, 12. marraskuuta 2020.

V. ottaa huomioon, että tarvitaan lisätutkimusta merituulipuistojen ja muiden merellä tuotettavan uusiutuvan energian järjestelmien vaikutuksista meriympäristöön ja kalavaroihin;

W. toteaa parlamentin vaativan, että unionin vuoteen 2030 ulottuvana ilmastotavoitteena on oltava koko taloutta koskeva kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen 60 prosentilla vuoteen 1990 verrattuna;

X. pitää välttämättömänä tutkia EU:n merituulivoimavaroja ja edistää merten uusiutuvaa energiaa koskevia hankkeita tavalla, joka on yhteensopiva merialueen muiden käyttötarkoitusten, pääasiassa kalastuksen, kanssa, sekä pyrkiä samalla luomaan synergioita ja suojelemaan biologista monimuotoisuutta;

Y. katsoo, että kalastuskäytäntöjen seuranta ja empiirinen analyysi ennen merituulipuistojen rakentamista, sen aikana ja sen jälkeen on tärkeää, jotta rinnakkaiselosta saadaan parempi käsitys;

Z. ottaa huomioon, että merellä tuotettavan uusiutuvan energian laitteiden perustukset saattavat houkutella meren eliöstöä ja ne voivat muodostua keinotekoisiksi riutoiksi;

AA. ottaa huomioon, että Kansainvälinen hydrografinen järjestö (IHO) suosittelee, että riskien minimoimiseksi kalastustoimintaa olisi vältettävä vähintään 0,25 meripeninkulman (463 metrin) etäisyydellä merenalaisesta kaapelista;

1. korostaa tarvetta välttää merituulivoimaloiden mahdolliset pitkän aikavälin kielteiset vaikutukset tiettyihin ekosysteemeihin, kalakantoihin ja biodiversiteettiin ja siten koko kalastusalaan; tähdentää, että niiden kehittämiseen on sovellettava elinkaariajattelua aina niiden rakentamisesta niiden käyttöön ja käytöstä poistamiseen, minkä vuoksi on tärkeää tehdä perusteellisia ja yksityiskohtaisia selvityksiä olemassa olevien merituulivoimaloiden vaikutusten arvioimiseksi;

2. korostaa, että merellä tuotettavaa uusiutuvaa energiaa olisi otettava käyttöön siten, että tarjotaan mahdollisuuksia myös muulle toiminnalle varmistamalla myönteiset oheisvaikutukset ympäristölle, yhteiskunnalle ja taloudelle sekä kalastajien ja paikallisyhteisöjen hyötyminen;

3. varoittaa, että merellä tuotettava uusiutuva energia on kestävää vain, jos sillä ei ole kielteisiä vaikutuksia ympäristöön tai taloudelliseen, sosiaaliseen ja alueelliseen yhteenkuuluvuuteen erityisesti kalastuksesta riippuvaisilla alueilla;

4. on huolissaan merituulivoimaloiden käytöstäpoistoa ja käytöstäpoiston ympäristövaikutuksia koskevan tutkimuksen puutteesta;

5. vahvistaa, että jäsenvaltiolla on edelleen toimivalta päättää kansallisesta energiayhdistelmästään ja -teknologioistaan;

6. korostaa, että uusiutuva energia ja energiatehokkuus ovat keskeisimpiä tekijöitä nettopäästöttömän talouden saavuttamisessa; korostaa, että uusiutuvaa energiaa koskevan vuoden 2030 tavoitteen saavuttamiseksi merellä tuotettavan uusiutuvan sähkön infrastruktuurikapasiteettia ja -tuotantoa on lisättävä vastaavasti;

7. korostaa uusiutuvan vedyn, myös tuuli- ja aurinkoenergiasta saatavan uusiutuvan vedyn, merkittävää potentiaalia unionin ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttamisessa;

8. korostaa, että syvänveden alueilla on mahdollista kehittää kelluvia tuulipuistoja, mikä laajentaa tuulivoiman kehittämiseen käytettävissä olevaa aluetta ja vähentää samalla sen näkyvyyttä rannikolta käsin; kehottaa siksi komissiota ja jäsenvaltioita tukemaan kestävän kelluvan merituulivoimateknologian kehittämistä ja kaupallistamista, millä vähennetään entisestään kalastukseen kohdistuvia vaikutuksia;

9. painottaa tarvetta minimoida riski siitä, että merituulipuistojen laajamittainen käyttöönotto vahingoittaa merialueen fyysistä toimintaa, erityisesti meri- ja ilmavirtoja, mikä saattaa vaikuttaa osaltaan kerrostuneen vesipatsaan sekoittumiseen ja siten ravinnekiertoon, aaltojen syntymiseen, vuoroveden korkeuseroihin ja pohjasedimentin kulkeutumiseen, ja korostaa, että näiden vaikutuksia on valvottava tarkasti ja on otettava myös huomioon, että pyörivien lapojen aiheuttama infraäänimelu saattaa karkottaa merituulipuistoista kalat ja merinisäkäslajit ja vedenalaisten kaapeleiden sähkömagneettiset kentät ja paalutuksesta syntyvä vedenalainen melu saattavat aiheuttaa vakavia kielteisiä vaikutuksia äyriäisille ja merten eliöstölle; korostaa tässä yhteydessä, että on edelleen jatkettava tutkimus- ja kehitystyötä, joka koskee näiden kielteisten vaikutusten välttämistä;

Keskiviikko 7. heinäkuuta 2021

10. toteaa, että on tärkeää panna täytäntöön parhaita käytäntöjä, joilla minimoidaan häiriöt ja lievennetään ekosysteemeille aiheutuvaa haittaa offshore-toiminnan suunnittelu-, käyttö- ja käytöstäpoistovaiheissa;

11. on sitä mieltä, että merten uusiutuvan energian tuotantoyksiköiden asentaminen on sisällytettävä kunkin valtion kehitysstrategioihin ja sen on tuettava niiden energiaomavaraisuutta sekä oltava Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden mukaista;

12. korostaa, että on tärkeää ottaa huomioon niiden alueiden morfologiset ja maantieteelliset ominaisuudet, joille aiotaan perustaa merituulipuistoja;

13. on sitä mieltä, että merellä tuotettavan uusiutuvan energian tuotantoinfrastruktuurin rakentamista koskevien päätösten olisi perustuttava parhaisiin tieteellisiin arvioihin asiaan liittyvistä vaikutuksista ja että kaikki kyseisiä alueita hyödyntävät sidosryhmät, erityisesti asianomaiset kalastusyhteisöt ja -järjestöt, olisi otettava niihin mukaan;

14. korostaa tarvetta tutkia niitä mahdollisesti käyttövaiheeseen rajoittuvia vaikutuksia, joita merellä tuotettavan uusiutuvan energian järjestelmistä, kuten keinotekoisista riutoista, voi aiheutua merten eliöstölle ja kalastukselle, sekä tutkia, miten käytöstä poistaminen voidaan toteuttaa niin, etteivät hyödyt jää tilapäisiksi; korostaa, että alueet on merituulipuistojen käytöstä poistamisen jälkeen jätettävä tilaan, jossa kalastustoiminnan jatkaminen on mahdollista, jos se on ollut sallittua ennen rakentamista tai käyttövaiheen aikana, suojellen ja kunnioittaen ympäristöä;

15. huomauttaa, että merituulipuistoja käyttöön otettaessa on otettava huomioon merenpohjan ominaisuudet, jotta ei rakenneta infrastruktuuria, joka saattaisi muuttaa paikallista elinympäristöä ja ekosysteemiä;

16. ehdottaa, että merituulipuistojen ja suojeltujen merialueiden yhdistelmää ja merituulipuistojen integroimista näille alueille arvioidaan luontotyyppien ja biodiversiteetin säilyttämistä koskevien selkeästi määriteltyjen tavoitteiden perusteella, mukaan lukien kalavaroihin liittyvät tavoitteet; korostaa, että näitä suojeltuja merialueita varten olisi toimintojen rinnakkaiselon parantamiseksi perustettava hallinnointikomiteoita ja että tähän on saatava suojelluista merialueista vastaavan toimivaltaisen viranomaisen hyväksyntä;

17. korostaa, että merituulipuistoja olisi mahdollisuuksien mukaan sijoitettava alueille, joilla kalastus ei ole sallittua, jotta kalastusalaan kohdistuvat kielteiset vaikutukset olisivat mahdollisimman vähäiset;

18. toteaa, että merituulipuistot saattavat vaikuttaa kalastukseen, jos ne muuttavat kaupallisesti hyödynnettävien meriympäristön lajien alueellista jakautumista ja esiintymisrunsautta tai johtavat kalastuksen lopettamiseen turvallisuussyistä tai pakottavat muuttamaan kalastustoimintaa tai -menetelmää esimerkiksi aktiivisesta passiiviseksi;

19. vaatii vuoropuhelun ja yhteistyön käynnistämistä kalastajien kanssa prosessin alkuvaiheessa; korostaa tarvetta ottaa huomioon paikalliset ekosysteemit ja paikallisyhteisöjen erityispiirteet; korostaa, että kalastajille on maksettava asianmukainen korvaus, jos merituulipuistojen perustaminen vaikuttaa heidän toimintaansa;

20. toteaa, että vuoteen 2030 ulottuvasta EU:n biodiversiteettistrategiasta annetussa komission tiedonannossa todetaan, että EU:ssa ensisijaisia ratkaisuja ovat muun muassa valtamerienergia ja merituulivoima, joka mahdollistaa myös kalakantojen elvyttämisen, ja että merituulipuistojen ja suojelualueiden yhdistämisen mahdollisuutta tarkastellaan;

21. korostaa, että merituulivoimaloiden ympäristö-, sosiaali- ja talousvaikutukset riippuvat laitosten olosuhteista, ekosysteemeistä ja ihmisen toiminnasta ja että sidosryhmien yhteistyö merituulipuistojen suunnittelussa, toteutuksessa ja hallinnoinnissa on ratkaisevan tärkeää yhteistä etua koskevien kysymysten ratkaisemiseksi;

22. panee merkille, että merellä tuotettavan uusiutuvan energian tuotantoyksiköiden asentamisen vaikutukset voivat kohdistua kielteisimmin pienimuotoiseen kalastukseen ja rannikkokalastukseen, koska niitä harjoitetaan suhteellisen lähellä rannikkoa;

23. tähdentää, että toiminnan mahdollinen siirtäminen vaikuttaa erityisesti pienimuotoista kalastusta ja rannikkokalastusta harjoittaviin yrityksiin, jotka eivät ehkä pysty siirtymään kauempana sijaitseville pyyntipaikoille eivätkä muuttamaan kalastusmenetelmäänsä, etenkin jos merituulipuistoja sijoitetaan aluevesille (12 meripeninkulmaa rannikolta); vaatii, että viimeisenä keinona tästä olisi maksettava asianmukainen korvaus;

24. korostaa tarvetta helpottaa sellaisten kalastusalusten mahdollisuuksia saada vakuutuksia, jotka toimivat alueilla, joilla on merituulipuistoja, tai kulkevat niiden kautta, sillä se on tällä hetkellä hyvin ongelmallista kalastusalusten vakuutusten riittämättömän korvaustason vuoksi;

25. huomauttaa, että perinteisille pyyntipaikoille pääsyn mahdollinen rajoittaminen vaikuttaa suoraan EU:n jäsenvaltioiden rannikkoalueiden kalastajien toimeentuloon ja kalastuksesta riippuvaisiin työpaikkoihin maissa; korostaa siksi, että tarvittaessa viimeisenä keinona tästä olisi maksettava asianmukainen korvaus; huomauttaa lisäksi, että pääsyn rajoittaminen voisi heikentää vastuullista ja kestävää elintarviketurvaa;

26. kehottaa jäsenvaltioita merten aluesuunnittelua koskevien säännösten mukaisesti varaamaan paikallisille kalastajille tiettyjä historiallisesti tärkeitä ja perinteisiä kalastusalueita, joilla merellä tuotettavaa uusiutuvaa energiaa ei saa hyödyntää;

27. korostaa, että merellä tuotettavan uusiutuvan energian ja kalastuksen päällekkäisyyttä koskeva analyysi viittaa siihen, että alueita koskevien konfliktien mahdollisuudet tietyillä Euroopan merialueilla lisääntyvät jyrkästi tulevina vuosina; korostaa tässä yhteydessä, että tarvitaan varhaista aluesuunnittelua, johon osallistuvat kaikki asiaankuuluvat sidosryhmät ja joka koskee sekä merituulivoimaloiden sijoittamista että niiden suunnittelua; kehottaa tosiasialliseen osallistumiseen, vuoropuheluun ja verkoston perustamiseen varhaisessa vaiheessa konfliktien vähentämiseksi ja välttämiseksi;

28. korostaa, että yhteistyöstä (aktiivisen tai passiivisen) kalastustoiminnan kanssa on olemassa joitakin esimerkkejä alueilla, joissa on merituulipuistoja; korostaa, että noudattamalla merituulipuistojen käyttöönotossa yhteissuunnitteluun perustuvia yhteistoiminnallisia toimintamalleja, jotta niihin voitaisiin yhdistää muita käyttötarkoituksia, voidaan vähentää mahdollisia vaikutuksia kalastukseen, vahvistaa asiaankuuluvien eri alojen suhdetta ja mahdollistaa niiden välinen hyödyllinen yhteistyö;

29. toteaa, että vesi- ja leväviljely sekä passiivinen kalastus tarjoavat mahdollisuuksia merituulipuistojen alalla; tähdentää kuitenkin, että tarvitaan lisää tutkimusta, jotta voidaan arvioida niiden ekologista vaikutusta ja taloudellista potentiaalia;

30. on huolissaan siitä, että sen lisäksi, että merituulipuistoissa kielletään kalastus ja rajoitetaan sitä, kalastajat yleensä karttavat siellä kalastamista, vaikka se olisi sallittuakin, välttääkseen mahdolliset vahingot ja pyydysten tarttumisen ja menettämisen riskin ja että rinnakkaiseloa haittaa siis mahdollinen vastuuseen asettamisen pelko;

31. korostaa, että syrjäisimmät alueet ja saaret ovat energiayhdistelmissään erittäin riippuvaisia fossiilisten polttoaineiden tuonnista, vaikka niiden paikalliset ominaispiirteet kannustaisivatkin uusiutuvien energialähteiden kehittämiseen; kehottaa siksi komissiota ja jäsenvaltioita kiinnittämään erityistä huomiota ja osoittamaan erityistä rahoitusta merellä tuotettavan uusiutuvan energian kehittämiseen näillä alueilla, jotta voidaan minimoida niiden riippuvuus fossiilisista polttoaineista;

32. pitää kelluvien merituulivoimaloiden potentiaalia hyvänä, sillä ne tarjoavat mahdollisuuksia syvänveden alueiden laitoksiin ja ne sijoitetaan kauemmas rannikosta, ne ovat vähemmän näkyviä ja niillä on vähemmän mahdollisia alueellisia päällekkäisyyksiä kalastusalueiden kanssa;

33. korostaa, että merituulivoimaloiden käytöstä poistaminen ei saa aiheuttaa pysyviä ympäristövaikutuksia eikä turvallisuusriskejä kalastusaluksille merenpohjan alaiseen kerrokseen mahdollisesti jäävän infrastruktuurin takia; huomauttaa lisäksi, että kierrätysmenetelmiä olisi kehitettävä edelleen ympäristövaikutusten vähentämiseksi; pitää välttämättömänä varmistaa, että merituulipuistoja rakennetaan vain, jos merituulivoimaloiden elinkaariprosesseihin sovelletaan yhdennettyä lähestymistapaa, mikä tarkoittaa, että alusta alkaen on selvää, miten merituulivoimaloita voidaan suunnitella, rakentaa, käyttää, poistaa käytöstä ja kierrättää kestävällä tavalla; korostaa lisäksi, että suunnittelu- ja asennussuunnitelmiin on alusta pitäen sisällytettävä käytöstäpoistostrategiat, joissa visioidaan vaihtoehtoista tulevaa käyttöä tai rakennelmien poistamista, ja on otettava huomioon pitkän aikavälin kestävät vaikutukset kiertotalouden periaatteiden noudattamiseksi;

34. kehottaa laatimaan kansainvälisen standardin, jossa määritellään, miten turbiinit poistetaan käytöstä, ja jossa annetaan kattava yleiskuva käytöstäpoistoa koskevista säännöistä ja määräyksistä pitäen samalla kiinni kiertotalouden periaatteista;

Keskiviikko 7. heinäkuuta 2021

35. tähdentää, että olisi otettava käyttöön rahoitusjärjestelyjä sellaisten pitkän aikavälin riskien kattamiseksi, jotka aiheutuvat hylätyistä offshore-infrastruktuureista, jotka saatetaan poistaa käytöstä, jotta kalastustoiminta voidaan käynnistää uudelleen turvallisesti;

36. painottaa, että merenpohjan alaiseen kerrokseen mahdollisesti jäävää infrastruktuuria olisi tarkkailtava asianmukaisesti;

37. painottaa, että viimeaikaisissa empiirisissä tutkimuksissa ei ole arvioitu tarpeeksi merellä tuotettavan uusiutuvan energian taloudellisia, sosioekonomisia ja sosiokulttuurisia vaikutuksia kalatalouteen; kehottaa siksi komissiota tekemään lisäselvityksiä ympäristövaikutusten tutkimisen lisäksi, jotta voidaan arvioida merellä tuotettavaan uusiutuvaan energiaan tehtävien investointien mahdollisia taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia kalastukseen ja määrittää asianmukaisia tapoja näiden kielteisten vaikutusten poistamiseksi;

38. korostaa standardoitujen seurantaohjelmien ja pyyntiponnistustietojen yhdenmukaistamisen tarvetta, jotta merellä tapahtuvan energiantuotannon laajentamisesta voidaan tehdä kumulatiivinen ekologinen, sosioekonominen ja ympäristövaikutusten arviointi, ja tähdentää, että tietojen yhteensopivuutta ja vertailtavuutta on parannettava;

39. ehdottaa, että jäsenvaltiot lisäävät koordinointia merituulipuistoja koskevan tutkimuksen alalla helpottaakseen tutkimustulosten ja tietojen keräämistä ja vaihtoa ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa; muistuttaa, että merituulivoima on yksi edistyneimmistä teknologioista mutta että muut uusiutuvan energian järjestelmät voisivat olla lupaavia ja joissakin tapauksissa tarkoituksenmukaisempia joillakin alueilla, joilla harjoitetaan kalastustoimintaa, ja että niillä olisi siten vähemmän haitallinen vaikutus taloudellisesta, sosiaalisesta ja ympäristönäkökulmasta; korostaa tässä yhteydessä tutkimus- ja kehitysinvestointien lisäämisen merkitystä;

40. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita parantamaan rajat ylittävää yhteistyötä merten aluesuunnittelussa, myös Euroopan suurimman merituulivoiman tuottajan, Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa, jotta voidaan löytää ratkaisuja yhteisiin ongelmiin, integroida sähkönsiirtoyhteydet ja ottaa oppia parhaista käytännöistä;

41. toteaa, että merten aluesuunnittelulla, jossa jokainen merialue eritellään sen omien erityispiirteiden perusteella, on oltava keskeinen rooli ja siinä on pantava enemmän painoa yhteissijaintia koskevien vaihtoehtojen toteutumisen ja merituulivoimaloiden monikäyttöisyyden arvioinnille, sillä tämä on erittäin tärkeää kestävän kalastuksen, vesiviljelyn ja merienergia-alan kannalta kaikkia osapuolia hyödyttävän tilanteen saavuttamiseksi ja kalatalousalan ottamiseksi tehokkaasti mukaan päätöksentekoprosessiin sen sijaan, että käytetään liian epämääräisiä käsitteitä, kuten"'kuuleminen"" ja "tarkkailijat", sekä tehtyjen sitoumusten noudattamiseksi ja hyödyntämistä koskevien konfliktien ratkaisemiseksi ennalta;

42. kehottaa jäsenvaltioita käyttämään merten aluesuunnitteluun liittyvää toimivaltaansa ja jatkamaan toimiaan ja kansallisten merten aluesuunnitelmien tulevia tarkistuksia sekä ottamaan huomioon tarpeen varmistaa, että merituulivoimaloiden kielteiset vaikutukset kalastukseen vältetään sijoittamalla ne muualle kuin kalastusalueille;

43. kannustaa soveltamaan merten aluesuunnittelussa ekosysteemilähtöistä lähestymistapaa, jotta pyrittäisiin tarjoamaan järjestelmäperustainen kehys merten ekosysteemien ymmärtämiselle ja hallinnoinnille ja niiden vuorovaikutukselle sosioekonomisen toiminnan kanssa;

44. korostaa sellaisten yhteisöllisten energiantuotantojärjestelmien merkitystä, joiden avulla rannikkoyhteisöt ja osuuskunnat, kalastajat mukaan luettuina, voivat tuottaa itse oman sähkönsä ja investoida voitot takaisin yhteisöön;

45. korostaa, että merituulipuistoja olisi rakennettava vain, jos pystytään sinistä taloutta koskevien tavoitteiden ja Euroopan vihreän kehityksen ohjelman mukaisesti takaamaan, ettei niistä aiheudu kielteisiä ympäristö- ja ekologisia vaikutuksia tai taloudellisia, sosioekonomisia ja sosiokulttuurisia vaikutuksia kalastajille ja vesiviljelyalan tuottajille;

46. kehottaa painokkaasti jäsenvaltioita ottamaan energialähteidensä yhdistelmää määritellessään huomioon merellä tuotettavan uusiutuvan energian vaikutukset meriekosysteemiin ja kalastukseen;

47. kehottaa painokkaasti jäsenvaltioita jatkamaan myös muiden uusiutuvien energialähteiden kehittämistä ja hyödyntämistä edistäviä toimia;

48. pyytää komissiota tekemään vaikutustenarvioinnin, jossa tarkastellaan merituulipuistojen laitteistojen rakentamisen ennakoituja taloudellisia, sosiaalisia ja ympäristövaikutuksia silloin, kun on todennäköistä, että niistä aiheutuu konflikteja kalastusalan kanssa ja ne ovat ristiriidassa merten eliöstön kestävyyden kanssa;

49. tähdentää, että meriympäristössä ja -taloudessa toimivien alojen välinen yhteistyö edistää myös oikeudenmukaista siirtymää; kehottaa komissiota arvioimaan aloitteita, joilla aktivoidaan paikallisia talouksia ja taloudellista toimintaa merellä, ja etsimään synergioita aloilla, jotka voivat olla perustana tulevaisuuden vaatimukset huomioon ottavalle talouden elpymiselle;

50. korostaa, että kalastusalan ja merituulienergia-alan välillä on jo esimerkkejä rinnakkaiselosta ja näitä kokemuksia olisi hyödynnettävä parhaiden käytäntöjen löytämiseksi ja jakamiseksi koko meri-infrastruktuurin elinkaaren ajan;

51. korostaa, että sidosryhmillä olisi oltava oikeus osallistua merten aluesuunnitteluun ja vaikuttaa siihen;

52. korostaa, että sidosryhmien, etenkin kalastajien ja vesiviljelyalan tuottajien, varhainen, tasapuolinen, tehokas ja jatkuva kuuleminen ja osallistuminen, avointen suuntaviivojen laatiminen ja korvausten maksaminen voisivat vähentää konfliktien mahdollisuutta ja luoda tasapuoliset toimintaedellytykset kalastuksen ja merellä tuotettavan uusiutuvan energian välille;

53. kehottaa EU:ta edistämään ja tukemaan merituulipuistoja ulkoisissa toimissaan, joita se toteuttaa erityisesti sellaisten kolmansien maiden kanssa, joissa energian saatavuus on edelleen epätasaista ja rajallista, vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden mukaisesti;

54. tähdentää, että jos päätökset on tehtävä ennen tarvittavien tietojen saamista, olisi sovellettava SEUT 191 artiklan 2 kohdassa määrättyä ennalta varautumisen periaatetta;

55. panee merkille, että EU:n tasolla saatetaan tarvita lisätoimenpiteitä, myös lainsäädäntöä, koska on näyttöä siitä, että merten aluesuunnittelu jäsenvaltioissa ei takaa, että kalastajat ja muut sidosryhmät otetaan oikeudenmukaisesti huomioon ja että tarvittaessa kalastusalalle maksetaan korvauksia;

56. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että merten aluesuunnitelmissa taataan, että kalastusala otetaan oikeudenmukaisesti huomioon ja että kalastustoimintaa voidaan jatkaa kestävällä tavalla, ja että niissä otetaan tasapuolisesti huomioon kalastajien, äyriäisten kerääjien ja vesiviljelijöiden oikeutetut edut;

57. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle.